

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K posuzování pravosti ručního písma

Ráda bych v tomto článku upozornila na problematiku související s posuzováním pravosti ručního písma. V této oblasti již řadu let probíhá na poli znaleckého posuzování spor o to, kdo je oprávněn posuzovat pravost ručního písma, resp. zda i grafolog je oprávněn vyjadřovat se k pravosti ručního písma. Tento spor se pak přenáší i do praxe orgánů činných v trestním řízení, jakož i rozhodovací praxe soudů, a může mít ve svých důsledcích v rámci soudního řízení pro stranu sporu podstatný dopad.

Mezi orgány činnými v trestním řízení, soudy, jakož i účastníky řízení vůbec v případě nezbytnosti posouzení pravosti ručního písma vždy vyvstane otázka, z jakého oboru ustanovit znalce. Vyplývá to nejenom z nejasné terminologie, kdy v seznamu znalců vedeném Ministerstvem spravedlnosti ČR jsou vedeni znalci pro obor (i) kriminalistika - specializace expertiza ručního písma či (ii) písmostnalectví - specializace ruční písmo.

Nezbytné pro pochopení dané problematiky je i ta skutečnost, že až na výjimky postavení znalců z těchto oborů získali pouze pracovníci Kriminalistického ústavu Praha. Kriminalistický ústav Praha byl až do nedávné doby jediným specializovaným pracovištěm pro tuto oblast zkoumání, následně k němu přibyl Ústav kriminalistiky a forenzních disciplín při Vysoké škole Karlovy Vary, o.p.s.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se však v praxi v řadě případů nacházíme v situaci, kdy je značně komplikované získat v rámci procesní obrany v soudním řízení odborné stanovisko či revizní znalecký posudek ke znaleckým posudkům zpracovaným těmito ústavami, neboť většina znalců v tomto oboru jsou kolegové či bývalí kolegové.

V kontextu výše uvedeného je tedy otázkou, zda má být expertiza ručního písma/posouzení pravosti písma vyhrazena zkoumání pouze v rámci dvou výše uvedených oborů, resp. specializací. Na mysli mám zejména obor znalecké činnosti školství a kultura, odvětví psychologie, specializace grafologie. Ačkoliv se grafologie řadí mezi vědní obory s dlouholetou tradicí, a to i na našem území, mezi laickou veřejností je tato vědecká disciplína brána jako „pavěda“ či „šarlatánství“. Bohužel mnohdy i odborná veřejnost reprezentovaná právě znalci, kteří své odborné znalosti získali právě v Kriminalistickém ústavu Praha, tento neodpovídající pohled na grafologii podporují. V neposlední řadě na její negativní vnímání ze strany odborné veřejnosti může mít vliv popularizace až bagatelizace grafologie po roce 1989, kdy je široké veřejnosti nabízena řada grafologických kurzů či

nevědeckých publikací.

Z některých pramenů se podává, že grafologie a písmostnalectví (grafognozie) jsou totožné pojmy, popisující jediný vědní obor – znalecké zkoumání ručního písma, když charakter rukou psaného písma jako projevu jednotlivce má osobní rysy, může sloužit nejen k určení osobních rysů pisatele, ale taktéž k určení jeho totožnosti.

Naopak, v odborných člancích znalců rekrutujících se z Kriminálního ústavu Praha je často zdůrazňován rozdíl mezi oborem písmostnalectví (tj. expertizou ručního písma) a grafologií s tím, že grafologie se zabývá psychologickým zkoumáním pisatele, zatímco písmostnalectví se zabývá identifikací pisatele, tj. vyjádřením k otázce pravosti ručního písma. Tento názor je bohužel zastáván i poradním sborem Ministerstva spravedlnosti ČR pro otázky písmostnalectví, což však nepřekvapí v situaci, když členy tohoto poradního sboru tvoří rovněž znalci zaměstnaní v Kriminálním ústavu Praha, příp. se jedná o bývalé zaměstnance tohoto ústavu. Důvodem může být snaha zamezit konkurenčnímu prostředí v této oblasti, může se však rovněž jednat o neznalost podstaty věci.

Já osobně nevidím důvod pro vyloučení grafologů (jmenovaných soudy jako znalci se specializací grafologie) z posuzování pravosti ručního písma. Že můj názor není ojedinělý, vyplývá mimo jiné i z té skutečnosti, že tito znalci jsou přibíráni k posuzování pravosti ručního písma i orgány činnými v trestním řízení a obecnými soudy.

Shora uvedenou otázkou se rovněž zabýval ombudsman JUDr. Otakar Motejl, který uvedl, že *„...jestliže grafolog z písma vyvodí psychologický profil pisatele, dokáže si představit, že za předpokladu předem známého okruhu možných pisatelů bude i výsledkem grafologického posouzení identifikace pisatele, resp. dojde k určení pravosti písma“*.

Co se týče problematiky posuzování ručního písma, postrádám širší diskuzi mezi odbornou veřejností, ale rovněž diskuzi na úrovni soudů či advokátů. Za věcnou diskuzi v žádném případě nepovažuji články dehonestující grafologii či grafology prezentované některými znalci v oboru písmostnalectví.

Mgr. Alžběta Schirlová, advokátka
autorka působí v advokátní kanceláři ŠACHTA & PARTNERS, v.o.s.

[ŠACHTA & PARTNERS, v.o.s.](http://www.sachta-partners.cz)

Radlická 28/663
150 00 Praha 5

Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
e-mail: jurista@jurista.cz

Další články:

- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Několik poznámek z pera Nejvyššího soudu k nemocem z povolání a důkazní nouzi](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [10 otázek pro ... Piotra Adamczyka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)